

Ävjepilört

Persicaria foliosa

EU-kod: 1966

Länk: Gemensam text (arternas namn och koder)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#2

Biologi – ekologi

Länk: Gemensam text (biologi och ekologi)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#4

Livsmiljö

Ävjepilört förekommer på grunda leriga stränder vid älvar, åar och sjöar samt sällsynt vid småvatten i betesmarker. Vid Bottenviken förekommer den även vid bräckt vatten. Den är ljusälskande och mycket konkurrenssvag. I samtliga områden växer den i miljöer som större delen av året normalt är täckta av vatten och endast periodvis är blottlagda. Arten kräver troligen viss uttorkning av substratet för att gro, men kan sedan växa delvis vattentäckt. På några lokaler är den endast tillfällig och dyker upp när förhållandena är optimala för att några år senare ha försvunnit igen. På merparten av lokalerna är den oftast årlig.

Önskvärd naturlig stress och störning

En vattenregim i vattendrag som medför blottläggning av jord under sommaren och översvämning under vår- och höstflod är den avgjort viktigaste störningen för arten. Betesdrift på stränder påverkar också arten positivt.

Reproduktion och spridning

Arten sprids huvudsakligen längs vattendrag. Långdistansspridning och spridning mellan vattendrag sker troligen med fåglar. En rimlig uppskattning av spridningsavstånd är mindre än 1000 meter.

Status

Länk: Gemensam text (status)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#6

Status och internationellt ansvar

- Sveriges rödlista 2010: Arten är klassad som Nära hotad (NT).

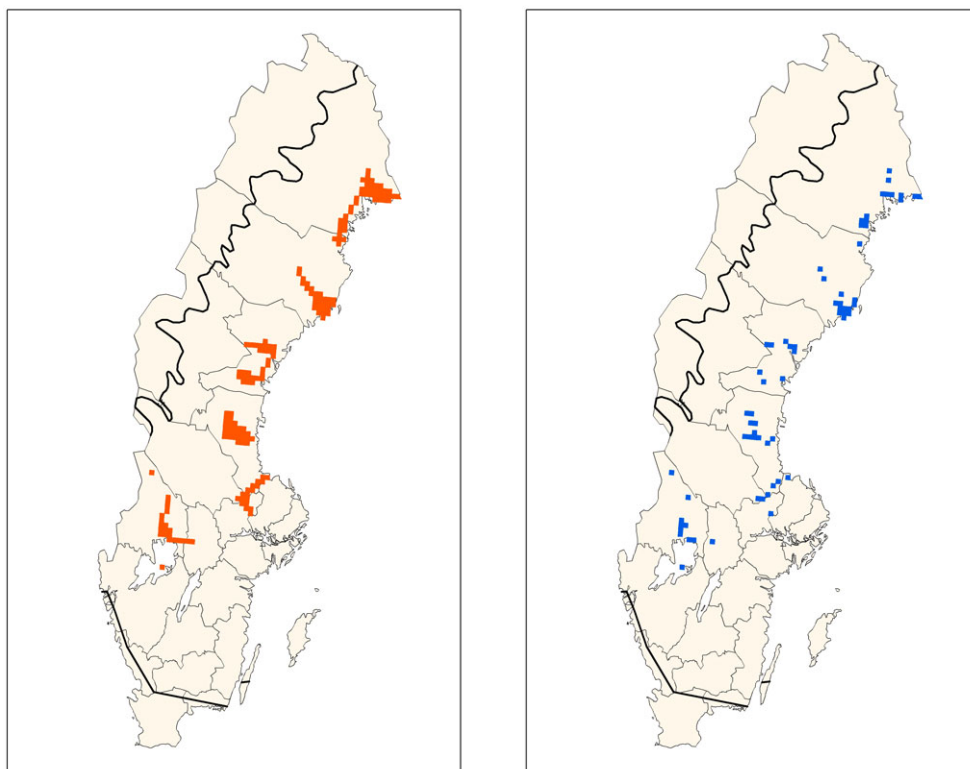
Rapporterad nationell bevarandestatus 2007

Rapporterat 2007	Reg. A	Reg. B	Reg. K	Totalt
Natura 2000-områden				
Utpökade för arten (antal)		21		21
Utbredning				
Aktuellt värde (km ²)		16 900		16 900
Referensvärde (km ²)		25 200		25 200
Bedömning aktuell status		Dålig		
Bedömning trend		Stabil		
Population				
Aktuellt värde (enhet ¹)		250 000		250 000
Referensvärde (enhet ¹)		250 000		250 000
Bedömning aktuell status		Gynnsam		
Bedömning trend		Stabil		
Artens livsmiljö				
Bedömning aktuell status		Otillräcklig		
Bedömning trend		Försämring		
Framtidsutsikt				
Bedömning aktuell status		Otillräcklig		
Bedömning trend		Stabil		
Samlad bedömning				
Bedömning aktuell status		Dålig		
Bedömning trend		Stabil		

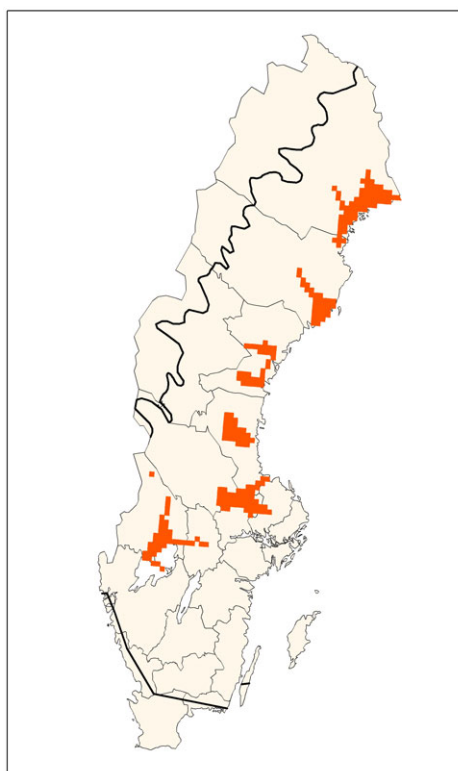
¹ Enhet för artens population är antal individer.

Kommentarer till rapporterade uppgifter

Framtidsutsikterna är hoppfulla och om rätt åtgärder utförs tillräckligt snabbt bör artens problem kunna vara undanröjda inom 20 år.

Figur 1. Svenskt utbredningsområde (till vänster) och förekomster (till höger).

Figur 2. Gynnsamt utbredningsområde i Sverige.

Förutsättningar för bevarande

Länk: Gemensam text (förutsättningar för bevarande)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#12

Hotbild

- Reglering av vattendrag är det största hotet mot arten. På några lokaler växer den i redan reglerade vattendrag men där vattenregimen varit gynnsam för arten. På dessa lokaler utgör förändringar av vattenregimen en stor risk för negativ påverkan på arten.
- På en del lokaler är arten beroende av bete och en minskning av betesintensiteten innebär ett stort hot mot artens fortlevnad genom att arealen lämplig miljö kraftigt minskar eller helt försvinner, vilket hotar förekomsterna.
- Förändringar av vattenkvaliteten, speciellt övergödning, kan vara negativt för arten.

Bevarandeåtgärder

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att artens intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- Genomförandet av Åtgärdsprogram för ävjepilört.
- Fortsatt övervakning genom floraväkteri.
- För ävjepilörtens livsmiljö bör flera äldre lokaler restaureras för att åter kunna hålla arten.

Regelverk

Länk: Gemensam text (regelverk)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#16

- Arten ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 2 och den är inte en prioriterad art där.
- Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Den ingår i art- och habitatdirektivets bilaga 4 och betecknas med N i artskyddsförordningens bilaga 1.
- Vilt levande exemplar av arten är fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra arten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i artens livscykel.
- Vilt levande exemplar av arten omfattas av 23§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten..

Bevarandemål och uppföljning

Länk: Gemensam text (bevarandemål och uppföljning)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#24

Förslag till mål (inte fastställda)

Mål – utbredning & förekomst	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Utbredningsområdet för ävjepilört ska vara minst 25 200 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år
Förekomstarean för ävjepilört ska vara minst 400 km ² i boreal region.	Biogeografisk	Geografisk analys enl. EU:s metodik för artikel 17-rapporter.	Antal km ²	Vart 6:e år

Mål – population	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst 250 000 individer av ävjepilört i boreal region.	Biogeografisk	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal individer	Vart 3:e år
Det ska finnas minst XX fertila individer av ävjepilört på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal fertila individer	Vart 3:e år
Det ska finnas minst XX individer av ävjepilört på lokalen YY.	Lokal	Enligt BI-manual kärlväxter.	Antal individer	Vart 3:e år

Mål – livsmiljö	Nivå	Metod	Mått	Frekvens
Det ska finnas minst XX km lämplig livsmiljö (stränder längs oreglerade vattendrag) för ävjepilört i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för vattendrag (fastställd).	Antal km	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX km ² lämplig livsmiljö (periodvis torrlagda finsedimentbottnar och -stränder) för ävjepilört i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för vattendrag (fastställd).	Antal km ²	Vart 6:e år
Det ska finnas minst XX km ² lämplig livsmiljö (hävdade strandängar och stränder) för ävjepilört i artens gynnsamma utbredningsområde / området YY.	Nationell / Område	Enligt UF-manual för gräsmark (fastställd).	Antal km ²	Vart 6:e år

Kommentarer

Minimivån för uppföljning i skyddade områden är uppföljning av förekomst och livsmiljö vart 6:e år.

Litteratur och kontaktuppgifter

Länk: Gemensam text (litteratur och kontaktuppgifter)

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/vagledning/arter/artergemensam.pdf#30

Artvis litteratur

Ahlm, J. 2006. Ävjepilörtsinventeringen 2005. Nordrutan 11: 18-21.

Bratt, L. m fl 1993. Hotade och sällsynta växter i Dalarna. Dalarnas Botaniska Sällskap.

Grahn, J. 2008. Ävjepilörten *Pericaria foliosa* i Västerbottens län. Natur i Norr 27 (1): 37-42.

Mascher, J. W. 1999. Inventering av ävjepilört i den ångermanländska länsdelen av Västernorrland 1999. Projekt Ångermanlands Flora.

Paulsson, H. 2007. Inventering av ävjepilört (*Pericaria foliosa*) i Medelpad 2007. Länsstyrelsen i Västernorrland, kultur-/naturavdelningen. Publikation 2007: 9.

Samuelsson, G. 1923: Tvenne Polygonumarter och deras utbredning i Skandinavien. Bot. Not. 76: 257–279.

Stridh, B. 2008. Åtgärdsprogram för ävjepilört 2007-2011 (*Pericaria foliosa*). Naturvårdsverket. Rapport 5821.

Zethraeus, U. 2001. Ävjepilört *Pericaria foliosa* i Norrbotten. Nordrutan 6: 96-111.

Länkar

Virtuella floran <http://linnaeus.nrm.se/flora/>

Kontaktuppgifter

Marit Persson
marit.persson@artdata.slu.se
018-67 26 58

ArtDatabanken
Bäcklösavägen 10
Box 7007
750 07 Uppsala